

अगस्त्यो मैत्रावरुणिः। इन्द्रः। त्रिष्टुप्।

आ चर्षणिप्रा वृषभो जनानां राजा कृष्टीनां पुरुहूत इन्द्रः।

स्तुतः श्रवस्यन्नवसोप मद्रिग्युत्त्वा हरी वृषणा याह्यर्वाङ् ॥ १.१७७.०१

चर्षणिप्राः- दर्शनानां पूरयिता। जनानाम्। वृषभः- वर्षकः। कृष्टीनाम्- मनुष्याणाम्। जनानां राजा। पुरुहूतः- बहुभिराहूतः। इन्द्रः। स्तुतः- मन्त्रैः संस्तुतः। श्रवस्यन्- श्रुतिमिच्छन्। अवसा- रक्षाशक्त्या। मद्रिक्- मदभिमुखमञ्जन्। वृषणा- वर्षकौ। हरी- प्राणोपलक्षिताश्वौ। युत्त्वा- योजयित्वा। अर्वाङ्- अस्मदभिमुखम्। आ याहि- आगच्छ ॥१॥

ये ते वृषणो वृषभास इन्द्र ब्रह्मयुजो वृषरथासो अत्याः।

ताँ आ तिष्ठ तेभिरा याह्यर्वाङ्महामहे त्वा सुत इन्द्र सोमे ॥ १.१७७.०२

ये। ते- तव। वृषणः- वर्षकाः। ब्रह्मयुजः- ब्रह्मणि समाधिहेतवः। युज समाधौ। वृषरथासः- वर्षणशीलरंहणाः। रथी ऋतस्य नो भवेति श्रुतेः ऋतं रथः। अत्याः- अश्वोपलक्षितप्राणाः। तान्। आ तिष्ठ। इन्द्र- ईशानशील। तेभिः- तैः। अर्वाङ्- अस्मदभिमुखम्। आ याहि- आगच्छ। सोमे सुते- रसे निष्पादिते। इन्द्र। त्वा- त्वाम्। हवामहे- आह्वयामः ॥२॥

आ तिष्ठ रथं वृषणं वृषा ते सुतः सोमः परिषिक्ता मधूनि।

युत्त्वा वृषभ्यां वृषभ क्षितीनां हरिभ्यां याहि प्रवतोप मद्रिक् ॥ १.१७७.०३

वृषा- वर्षकः सन् । वृषणम्- वर्षकम् । ते- तव । रथम्- वाहनम् । आ तिष्ठ । सोमः- रसः । सुतः- निष्पादितः । मधूनि- रसाः । परिषिक्ता- परितः संपादिताः । वृषभ- वर्षक । वृषभ्याम्- वर्षकाभ्याम् । हरिभ्याम्- आकर्षणशक्तिप्रतीकाश्वाभ्याम् । युक्त्वा- युञ्जन् । वृषभ- वर्षक । प्रवता- प्रकर्षगत्या । मद्विक्- मदभिमुखम् । उप याहि- आगच्छ ॥३॥

अयं यज्ञो देवया अयं मियेध इमा ब्रह्माण्ययमिन्द्र सोमः ।

स्तीर्णं बहिरा तु शक्र प्र याहि पिबा निषद्य वि मुचा हरी इह ॥ १.१७७.०४

अयम्- इदम् । यज्ञः- उपासनं दानं सङ्गतिकरणम् । अयम्- एतत् । मियेधः- मेधासंबद्धम् । इमा- एते । ब्रह्माणि- मन्त्राः । इन्द्र । अयम्- एषः । सोमः- रसः । बर्हिः- आसनम् । आ स्तीर्ण- भवदर्थं विस्तृतम् । शक्र- शक्तिमन् । निषद्य- अस्मिन्नासने उपविश्य । पिब- अनुभव । इह- अत्र । हरी- भवदर्थौ प्राणप्रतीकौ । वि मुच- विमुञ्च ॥४॥

ओ सुष्टुत इन्द्र याह्वार्वाङ्मुप ब्रह्माणि मान्यस्य कारोः ।

विद्याम वस्तोरवसा गृणन्तौ विद्यामेष वृजनं जीरदानुम् ॥ १.१७७.०५

इन्द्र । सुष्टुतः- सुष्टु स्तुतः । अर्वाङ्- अस्मदभिमुखम् । कारोः- उपासकस्य । मान्यस्य- प्रमाणयुक्तस्य । ब्रह्माणि- मन्त्रानभिलक्ष्य । ओ याहि- आगच्छ । गृणन्तः- मन्त्रसंपन्ना वयम् । अवसा- रक्षया । वस्तोः- त्वयि निवासम् । विद्याम- लभेमहि ॥५॥